

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆԻ

ԿՐԿՆԱԿ ՅԱՏԿԱՒՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

(Ե. Կիր. Յիսնակաց)

(Երբ. Գ. 15 ե. 10)

Որպէսզի կրօնի պաշտօնեան կարող ըլլայ ճշմարտապէս գործադրել ինչ որ պահանջն է իր կոչումին. պէտք է որ իր գիտակցութիւնը տեսականապէս լուսաւորուած մնայ ինչպէս Աստուծոյ՝ նոյնպէս և մարդոց հետ իրական յարաբերութեան մը կենդանի զգացումովը:

Քրիստոս է գերագոյն և անփոխարինելի միակ յարացոյցը, որմէ՛ պէտք է հոգեւորականը ընդունի իր պաշտօնի և ասպարէզին ըմբռնումը իր մէջ խորունկցնող և տարածող ներշնչումը: Անոր անձին, կեանքին և գործունէութեան խորհուրդն է որ հետզհետէ պիտի բացատրէ իրեն իր պաշտօնին իսկական բնոյթը և արժէքը, և ընէ իրեն հարկաւոր թեւադրութիւններ, իր ասպարէզին ստոյգ և բարեք արդիւնաւորման համար:

Արդ, հաւատքի ներոյժ մտասեռումով Քրիստոսի փրկագործական նկարագրին յառած նայուածքը անոր վրայ ամէնէն առաջ պիտի տեսնէ սա երկու սրտաուռ գիծերը. Ողիւտքիւն և Քանանայութիւն, որոնք երկակի հիմերն են իր երկրաւոր կեանքին:

Իշխանութիւնը, այսինքն հեղինակաւոր այն ազդեցութիւնը, որով անիկա կը խօսէր իր ժամանակակիցներուն, անոնց վրայէն իր պատգամը ուղղելով նոյն ատեն զէպի դարերուն մշտնջենաւերալ յաջորդութիւնը, բարձրութիւններէ ցօղուած լոյսեր նշուող իր բոլոր նայուածքը, որով զիտէր խորազնեկ խիղճերը և հետազօտել իրողութեանց պատճառական հանգոյցները, իր աստեղոր կեանքին հակընդդէմ փորձառութիւններուն միջոցին զգացած մեծ ինքնավստահութիւնը վերջապէս, ո՛հ, այս ամէնը արդիւնքն էին իր որդիութեանը:

Որդի էր Աստուծոյ. չէր կրնար չուենալ, ինչպէս խօսքը՝ խորհուրդին, նոյն-

պէս և ինք՝ Հօրը իր մէջ ներկայութեան հօր ներգործութիւնը:

Դարձեալ, խորապէս կարեկից այն դուժը, որով աստուածայնորէն կը վշտակէր մարդուն, մեղքին աւերէն անոր մէջ պատճառուած տառապանքին համար, գերերկրային անհուն սիրոյ մը միայն ծընունդ այն ճիգը՝ զոր այնքան հրաշալի կերպով արդիւնագործեց, որպէսզի մահահանացու սիրտերուն խորը չմարի բնաւ փրկութեան յոյսին ճրագը, և մինչև ի մահ զիւցաղնացուց նուիրումի այն ոգին, որ, խանձարուրքէն մինչև կախաղանի փայտը, լինելութեան պատճառը մնաց իր մարդեղութեան, այն ամէնը քահանայական կոչումին արգասիքն էին իր մէջ:

Որովհետև քահանայ էր, իր քառաբար պաշտօնին պսակը պիտի ըլլար զոհութիւնը:

Որդիութիւն. այսինքն Աստուծոյ հետ մշտական և կենդանի յարաբերութեան կապի մը գիտակցութիւնը. և Քահանայութիւն. այսինքն մեղքէն մոլորած հոգին ուղղելու համար ստանձնուած նուիրական պարտականութեան մը զգացումը: Այս երկուքն էին Յիսուսի կոչումին երկու կողմերը, յաւէտ անբաժան իրարմէ: Քրիստոսի հոգիին մէջ որդիութիւնը անանջատօրէն օղակուած էր ծառայութեան հետ, ինչպէս, իր անձին մէջ, աստուածային բնութիւնը՝ մարդկայինին հետ, յարակայ չլ անշփոթ միաւորութեամբ:

Իրրե Աստուծոյ անարատ որդին է որ զգեցած էր զոհին քահանայական պատմուածքը. և իրրե մեծ քահանայապետ էր որ կը ցուցնէր Աստուծոյ սէրը մարդկային մեղաց հետ իր անխառն կցորդութեանը մէջ:

Ամէն հոգեւորական, իր կեանքին և գործունէութեան ամէն մէկ վայրկեանին մէջ, իր աչքին առջև և հոգւոյն մէջ պէտք է զգայ միշտ այս խօստուն և վսեմ պատկերը, որպէսզի Քրիստոսի մտածումը կարենայ իր մէջ ծնիլ և կազմել Աստուծոյ հետ որդիութեան իղձի և մարդոց հանդէպ քահանայութեան ուխտի հոգեկան ներքին այն կեանքը, որ ոյժն է ու խարխալը կրօնական տապարէզին:

Առանց այն հաւատքին՝ թէ իր մէջ բարոյական զօրութեան մը սերնդագործող

սկիզբը կայ, և առանց նոյն տառն սիրոյ այն խորապէս բարի զգացումին, որ զինքը մշտապէս հաղորդ պիտի պահէ մարդկային տառապանքին հետ, անկարելի է որ քահանան երկրի վրայ իրազեկուի իր կոչումը, որ չէ այլ ինչ՝ բայց ի՞նչ է իր բոլոր կարիքներովը մարդը նեղ կայացնել Աստուծոյ առջև, և զԱստուծոյ, իր բովանդակ կատարելութեամբը, մարդոց առջև:

Այդ հաւատքին գիտակցութիւնը և այդ սիրոյն հրայրքն է միայն որ պիտի պատրաստեն և զօրացնեն զինքը իր պարտականութեանց լրիւ կատարումին, որդիարար մուտք գործելու համար յաւիտենականին անմիջական ներկայութեանը մէջ, ի սրբութիւն սրբութեանց, և քահանայօրէն ծառայելու համար մարդկային կարեաց տաճարին մէջ:

«Իրտեցէք, կ'ըսէ սուրբ Բարսեղ, թէ քահանայութեան պատիւը ոչ թէ անմեղ հրեշտակաց վստահուեցաւ այլ մեղանշական մարդոց, որպէսպի, ինչպէս իրենք կը յուսան թողութեան շնորհաց, կարենան ուրիշներուն ևս ներշնչել նոյն յոյսը»: Հոգեորականին ամէնէն կարեւոր յատկանիշներէն մին պէտք է լինի արդարեւ մարդկային թշուառութեանց — հոգեկանին մանաւանդ — համար զգայուն սիրտ. պէտք է կարենայ բաւականապէս կարեկից (= «չափով չարչարակից») ըլլալ տգիտութեան խաւարին մէջ և մոլորածքի ճամբաներուն վրայ խարխառող հոգիներուն. ա'յնպէս ցանկալու և ջանալու համար անոնց ազատումին ինչպէս պիտի խեղապէս ցանկարու ջանար իր կանգնումին համար:

Վերան է բուն ուսուցիչը. չկայ աւելի լուրջ փորձագութիւն քան այն զոր կը ստանանք ցաւերու մէջ և նեղութեանց միջոցաւ: Կրօնի պաշտօնեան մարդկային տառապանքին մէջն է որ պիտի գտնէ բարոյականի մեծագոյն դասը:

Յոյց տալու համար մեղի թէ որքան տատաւածային է այդ դասը, առաքեալը ինքզինքին թոյլ կուտայ ճշմարտազանցութեան [paradoxe] սքանչելի պատկերով մը հասկցնել մեղի թէ ինք Փրկիչն իսկ իր մարմինին մէջ կրուած մարդկային տառապանքներէն է որ սովորեցաւ իր փրկագործական պարտականութեանց հնազանդելու հարկը, և այդ կերպով միայն է որ արդիւն

նաւորեց իր սիրոյն առջև խոնարհող հոգիներուն յաւիտենական փրկութիւնը, որ լրումն եղաւ իր քահանայապետութեան աստուածային նկարագրին:

Տառապանքի այդ զգացումին մէջ է որ Բրիստոսի պաշտօնեան պիտի ընդունի իր կոչումին դասը և կատարէ իր ասպարէզին հրահանգութիւնները:

Որդիութիւն և Դահանայութիւն. ինքնամատահութիւն՝ առ Աստուծոյ հաւատքով զօրացած, և ծառայութիւն՝ առ մարդն սիրով քաղցրացած: Ասո՞նք պէտք է ըլլան հոգեւորականին կեանքն ու պաշտօնը առանձնաւորող յատկանիշները:

Պէտք է շարունակ յիշէ ինք թէ ծակուած և տրիւնակաթ ձեռքին խորհուրդն էր որ օր մը իրեն շնորհեց Հոգիին օծութիւնը, ու պէտք է դուրս գայ նուիրական Յարկէն՝ Աստուծոյ պատգամը իր շրթունքին վրայ, և ամբողջ անձը սրբարանին անուշահոտութեամբը թաթաւուած:

Թ. Ե. Գ.

ՆՈՐ ԾՆՈՒՆԴ

Յիսուսի Ծնունդէն դարեր առաջ Հրեայ ազգը կը սպասէր Մեսիայի գալստեան, որ պիտի գար վերահաստատելու Դաւթի թագաւորութիւնը և Հրեայ ազգը փրկելու օտար իշխանութեան լուծէն: Անշուշտ հրեաներուն համար Մեսիան միեւնոյն տառն պիտի ըլլար իրենց քահանայապետը և կրօնքին առաջնորդը:

Անդին, հեթանոս աշխարհն ալ փրկելի մը գալստեան յոյսը կը սնուցանէր, և անհրաժեշտ կը նկատէր զայն՝ մարդկութիւնը իր ինկած վիճակէն բարձրացնելու համար, և անոր սորվեցնելու ճշմարիտ կրօնքը: Նոյնիսկ դարեր առաջ, Պղատոնի պէս հեթանոս փիլիսոփաներ կը խոստովանէին թէ՛ մինչեւ որ երկինքէն մեկը չիջնէ՝ անկարելի է նշմարեալները գտնել: Հաւանաբար այդ մեկուն անունով էր որ Աթէնքի մէջ բաղին մը կանգնած էին «Անձանօթին Աստուծոյ» մակագրութեամբ, և